

KASVATUSTIETEIDEN TIEDEKUNTA

VUOSIKATSAUS 2011

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Dekaanin katsaus

Vuosi 2011 oli tiedekunnan koulutuksen ja tutkimuksen sekä rakenteellisen kehittämisen kannalta varsin aktiivinen. Kuluneen toimintavuoden aikana tehtiin useita tärkeitä tulevaisuuteen suuntautuvia avauksia.

Kasvatusala osoittautui viime vuoden aikana käydyissä valtakunnallisissa rakenteellisen kehittämisen keskusteluissa muista koulutusaloista sikäli poikkeavaksi, että tutkintojen määriä edellytetään nostettavan. Erityisesti opettajankoulutukseen kohdistuu lähi-vuosina merkittäviä laajennustarpeita.

Hakijatilastojen perusteella Jyväskylän yliopisto kuuluu edelleen kasvatusalan suosituimpiin yliopistoihin. Koulutuksen kehittämisessä on kiinnitetty huomiota pedagogisesti uutta luoviin opetus- ja ohjausmenetelmiin, jotka tukevat opintojen sujuvaa etenemistä sekä opiskelijoiden työelämä- ja kansainvälisten valmiuksien kehittymistä opintopolun kaikissa vaiheissa. Rehtori Sallinen antoi sopimusneuvotteluissa tiedekunnalle tunnustuksen opintojen hyvästä läpäisystä.

Tiedekunta on vastannut myös koulutuksen kansainvälistymisen haasteisiin. Opettajankoulutuslaitos on mukana kansainvälisessä koulutusviennissä mm.

Arabiemiraateissa EduCluster Finland Oy:n kanssa toteuttavassa yhteistyöhankkeessa, jonka keskeisenä osana on opettajien PD-koulutus. Palaute on ollut myönteistä ja koulutusyhteistyö jatkuu edelleen.

Tiedekunnassa aloitettiin vuonna 2013 käynnistyvän kasvatustieteiden kansainvälisen maisteriohjelman suunnittelu. Lisäksi tiedekunnassa valmisteltiin Koulutusalan osaamiseen, kansainväliseen yhteistyöhön ja koulutusvientiin suuntautuva tohtoriohjelma (KOSVI), jolle haetaan Akatemian rahoitusta.

Tutkimustoiminnan edistämiseen kiinnitettiin huomiota kansainvälisen tutkimuksen arvioinnin tulosten pohjalta. Tähän liittyen tiedekunta on uudistanut tutkimusstrategiaansa ja tutkijakoulutustaan yliopiston uuden tutkijakoulumallin mukaisesti.

Vuonna 2011 panostettiin myös tiedekunnan rakenteelliseen kehittämiseen. Kasvatustieteiden tiedekunta ja Koulutuksen tutkimuslaitos laativat yhteisen rakenteellisen kehittämisen suunnitelman yliopiston kasvatustieteiden tutkimuksen ja koulutuksen kehittämisestä. Osana rakenteellista kehittämistä on keskusteltu tiedekunnan nykyisen laitospöytäkirjan poistamisesta ja uudenlaisesta hallintomallista.

Erittäin myönteisenä toiminnan kehittämisen kannalta nähtiin päätös Ruusu-puistoon rakennettavista koko kasvatustieteiden tiedekunnan yhteisistä uusista tiloista.

Haluan lämpimästi kiittää tiedekunnan henkilökuntaa hyvästä ja tuloksellisesta toiminnasta. ■

Dekaani Marjatta Lairio

Tiedekunnan tavoitteet ja tehtävät

Yhteiskunnan ja toimintaympäristön jatkuva muutos on johtanut siihen, että myös kasvatuksen ja koulutuksen ympäristö on jatkuvassa muutoksessa.

Kasvavat osaamisvaatimukset ja jatkuvan oppimisen haasteet ovat vahvasti esillä kasvatustieteiden tiedekunnan koulutusta ja tutkimusta koskevissa linjauksissa. Tiedekunnan keskeiset tavoitteet ovat kansainvälisesti korkeatasoinen tutkimus, laadukas opetus ja niiden tiivis yhdistäminen. Tieteellisen tutkimuksen ja koulutuksen korkea laatu ja kilpailukykyisyys mahdollistavat yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen, joka synnyttää uudenlaisia innovaatioita. Tiedekunnassa tehtävä tutkimus tunnistaa ja ennakoii osaamisen uudistamisen tarpeita, jotka nousevat yhteiskunnallisesta muutoksesta.

Kasvatustieteiden tiedekunnan toiminta sijoittuu yliopiston strategiassa määritellyistä painoaloista erityisesti Koulutus, oppiminen ja tulevaisuuden opetustyö -alueelle. Myös Kielet, kulttuuri ja yhteiskunnalliset muutosprosessit -painoalalla tiedekunnan asiantuntijuus ja yhteistyö on vahvaa. Tiedekunnan tutkimuksen ja koulutuksen kohteena on elinikäinen oppiminen varhaiskasvatuksesta aikuiskasvatukseen.

Jyväskylän yliopisto on maamme johtava aikuiskoulutuksen asiantuntija ja koulutusviejä. Tiedekunnan vahvuutena on tulevaisuuden oppimisympäristöihin kohdistuva oppimisen, ohjauksen ja opettajuuden tutkimus sekä siihen pohjautuva koulutus. Tämä on luonut voimakkaan kasvatustieteellisen alan osaamiskeskittymän, jolle on tyypillistä monitieteinen, tiedekuntarajat ylittävä yhteistyö ja joustava verkottuminen eri toimijoiden kesken. Monialainen asiantuntemus mahdollistaa yhteiskuntaa ja kulttuuria uudistavan kehityksen sekä inhimillisen kasvun tukemisen elämänskaaren eri vaiheissa.

Jyväskylän yliopiston kasvatustieteiden tiedekunta on profiililtaan maamme laaja-alaisin. Sen vahvuutena on ihmisen elämänkaaren eri vaiheisiin kohdistuva oppimisen, ohjauksen ja opettajuuden tutkimus sekä siihen pohjautuva koulutus.

Kasvatustieteellisen alan toiminta ulottuu varhaiskasvatuksesta luokan- ja aineenopettajakoulutuksen kautta aikuiskoulutukseen, erityisopettajien, opinto-ohjaajien sekä oppilaitosjohtamisen koulutuksiin. ■

Tiedekunnan tunnuslukuja

Henkilöstö (htv)

	2007	2008	2009	2010	2011
Opetushenkilökunta	122,5	121,0	113,4	99,4	96,5
Professorit	18,5	18,8	15,7	15,4	18,0
Muu opetushenkilökunta	104,0	102,2	97,7	84,0	78,5
Tutkimushenkilökunta	28,3	24,7	27,0	35,0	41,4
Muu henkilökunta	38,2	39,9	41,8	31,1	35,8
YHTEENSÄ	189,0	185,6	182,2	165,5	173,7
Normaalikoulu	100,4	104,4	96,2	102,5	94,8
YHTEENSÄ	289,4	290,0	278,4	268,0	268,5

Opiskelijat

Perustutkinto-opiskelijoita	1822
Jatko-opiskelijoita	152
<hr/>	
YHTEENSÄ	1974

Tutkinnot

Kasvatustieteen kandidaatti (KK)	230
Kasvatustieteen maisteri (KM)	230
Kasvatustieteen lisensiaatti (KL)	1
Kasvatustieteen tohtori (KT)	11
Erilliset opettajankoulutuksen opinnot	210

Hakijatietoja

Päävalinnassa hakeneet yhteensä	3466
Opiskelupaikan vastaanottaneet	241

Tiedekunnan tutkimustoiminta

Tiedekunnan tutkimus sijoittuu yliopiston painoalueista erityisesti Koulutus, oppiminen ja tulevaisuuden opetustyö painoalueelle.

Tutkimusstrategiaa uudistettiin kansainvälisen tutkimuksen arvioinnin esittämien tavoitteiden pohjalta. Tutkimustoiminnan kärkiä ovat:

- Oppimisvuorovaikutus, yhteisöllinen oppiminen ja oppimisympäristöt
- Lasten ja nuorten osallisuus
- Ammatillinen identiteetti ja toimijuus

Tutkimusstrategia tukee Jyväskylän yliopiston Laatua ja liikettä -tutkimusstrategiaa sekä Tutkimus-, innovaatio- ja infrastruktuuriohjelmaa. Tutkijakoulutusta uudistettiin uuden yliopiston tutkijakoulumallin mukaisesti.

Täydentävä rahoitus oli yhteensä 2 739 854 €, josta Suomen Akatemialta 536 943 €, ulkoministeriöltä 100 000 € ja ulkomaista rahoitusta 52 269 €.

Tiedekunta oli mukana kansallisissa tohtoriohjelmassa

- Kasvatuksen, koulutuksen ja oppimisen valtakunnallisessa tohtoriohjelmassa (KASVA),
- Perhetutkimuksen tutkijakoulussa
- Oppimisympäristöjen monitieteisessä tutkijakoulussa (OPMON)
- Matematiikan, fysiikan ja kemian opetuksen tohtoriohjelmassa

Tiedekunta osallistui yliopistoallianssin tutkimushankkeisiin

- Työn, oppimisen ja hyvinvoinnin tutkimuskeskittymä
- Opettajatietoisuus. Kriittisen opettajatietoisuuden rakentuminen opettajankoulutuksessa

Tiedekunnan tutkijat osallistuivat Oppimisen ja motivaation huippuyksikön 'Alkuportaati: Lapset, vanhemmat ja opettajat yhteistyössä koulutien alussa' -hankkeeseen.

Tiedekunta koordinoi yhtä vuonna 2011 haettua EU:n tutkimusraahahakemusta ja on mukana useassa FP7 ja ERC -hakemuksessa. Suomen Akatemiaan lähti 10 hakemusta.

Järjestetyt konferenssit

Tiedekunta järjesti Education For All –seminaarin (EFA), jossa oli yli sata osallistujaa eri maista. Seminaarissa oli kansainvälisiä kutsuttuja puhujia, sekä yhteistyökumppaneita suomalaisista yliopistoista. Seminaariin osallistui yli sata vierailijaa eri maista.

Tiedekunta järjesti maaliskuussa 2011 pohjoismaisen kasvatustieteen alan tutkijoiden Rights and Education -kongressin, jossa oli osallistujia 30 eri maasta. Kongressi palkittiin Jyväskylän vuoden 2011 kongressipalkinnolla.

Opettajankoulutuslaitos järjesti yhdessä fysiikan laitoksen kanssa fysiikan opettamisen ja oppimisen kansainvälisen GIREP-EPEC 2011 –symposiumin, joka kokosi 154 osallistujaa.

Julkaisut tyypeittäin

	Suomessa julkaistut	Ulkomailla julkaistut
Referoidut artikkelijulkaisut	57	56
Artikkelit kokooma-teoksissa ja kongressijulkaisut	76	12
Monografiat	23	2
Yhteensä	156	70

Kasvatustieteiden laitos

- Erityispedagogiikka
- Kasvatus- ja aikuiskasvatustiede
- Varhaiskasvatustiede
- Rehtori-instituutti

Vuosi 2011 käynnistyi aktiivisella suunnitteluyhteistyöllä rakenteellisessa kehittämisessä sekä tiedekunnan sisällä että yhteistyössä KTL:n kanssa. Toimintavuoden lopussa tehtiin päätös kasvatustieteiden laitokseen kuuluvan Rehtori-instituutin vakinaistamisesta 1.1.2012 alkaen.

Vuosi oli erityisen merkittävä tutkimuksen kansainvälisen arvioinnin näkökulmasta. Tutkimusalueista 'Ammatillinen identiteetti ja yhteisöllinen oppiminen' sekä 'Lapsuuden kulttuurit, perhe-elämä ja lasten hyvinvointi' arvioitiin vahvimiksi tutkimusalueiksi.

Näillä alueilla on tuotettu laadukkaita kansainvälisiä julkaisuja, saatu ulkopuolista tutkimusrahoitusta ja toteutunut tiivis kansainvälinen yhteistyö.

Arvioinnin tulosten selvittyä aloitettiin välittömästi tutkimusprofiilin, tutkimustoiminnan tavoitteiden sekä niihin liittyvien toimenpiteiden kehittämistyö.

Laitoksen henkilökunta julkaisi yhteensä 116 julkaisua, joista 43 tieteellisissä aikakauslehdissä, joissa on refereekäytäntö. Suullisia esitelmiä, postereita ja abstrakteja erilaisissa kansainvälisissä ja kotimaisissa konferensseissa pidettiin yhteensä 131.

Kansainvälisten tieteellisten julkaisujen toimittajina tai toimituskunnassa toimivat:

- prof. Leena Alanen 'Childhood'-lehden toimittaja
- prof. Mikko Aro 'Scientific Studies of Reading'-lehden toimituskunnan jäsen
- tutkijatohtori Helena Viholainen 'NMI/-bulletin' päätoimittaja

Koulutus

Laaja-alaista, koko elämänkaaren kattavaa koulutustarjontaa toteutettiin tuloksellisesti. Valmistuneiden kandidaattien, maisterien ja tohtorien määrä oli hyvällä tasolla.

Koulutusyhteistyötä tiivistettiin EduCluster Finland Oy:n (ECF) kanssa yliopistonopettajien pedagogisissa opinnoissa (YPE-opinnot) ja erityisopettajakoulutuksessa. Koulutusyhteistyötä on voimistettu myös Avoimen yliopiston kanssa toteuttamalla ensimmäistä kertaa varhaiskasvatustieteen perusopinnot yhteistyössä Jyväskylän Avoimen yliopiston sekä Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksen kanssa.

Henkilöstö

Keskeisenä henkilöstöä koskevana tavoitteena on ollut tutkijaurapolun edelleen kehittäminen ja vapautuvien tehtävien uudelleen kohdentaminen strategisten linjausten suunnassa.

Eläkkeelle siirtyneelle pitkän, ansiokkaan työuran yliopistossa tehneelle lehtori Jouko Huttuselle järjestettiin Isyyden matkassa juhlaseminaari 18.8.2011.

Tunnustuksia, luottamustehtäviä, verkostoitumista

Suomen Kasvatustieteellinen seura palkitsi Niina Sapattisen gradututkielman: ”Tahtipuikon jäljillä: suomalaisen ammattikapellimestarin asiantuntijuus ja sen rakentuminen”, vuonna 2011 parhaana kasvatusalan opinnäytetyönä Suomessa. Vanhempainliitto palkitsi Juhu Honkasillan gradututkielman: ’Yksilöpatologiasta yhteisöpatologiaan, AD/HD-oppilas peruskoulupolulla’ parhaana perhetutkimuksen alan gradututkielmana.

Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunta myönsi yliopistonlehtori Kaija Collinille hyvän opettajan kunniakirjan.

Professori Simo Vehmas valittiin Nordic Network on Disability Research –verkoston (NNDR) puheenjohtajaksi.

Talous

Laitoksen talous pysyi vakaana. Laitoksen täydentävän rahoituksen osuus nousi tavoitteiden mukaisesti. Vuonna 2011 sen osuus oli koko budjetista 20 %.

Suomen Akatemian rahoittamat hankkeet:

- Sukupolviset kumppanuudet lasten hyvinvoinnin edistäjinä 1.1.2010–31.12.2013 (prof. Leena Alanen)
- Emotionaalinen hyvinvointi pienten lasten päiväkotiryhmässä 1.8.2010–31.12.2011 (prof. Maritta Hännikäinen)
- Ammatillisen toimijuuden vahvistaminen opetus- ja terveydenhuoltoalan työssä 1.1.2011–31.12.2014 (prof. Anneli Eteläpelto)
- Pienten lasten perhearki ja myönteinen vanhemmuus 1.1.2011–31.12.2013 (tutkijatohtori Eija Sevon).
- Perheen arki ja lasten sosioemotionaalinen hyvinvointi 24/7-taloudessa (prof. Marja-Leena Laakso)
- Sanalaskujen antama kasvatustavoitteellisuus 1.9.2011–31.8.2014 (tohtoritutkija Liisa Granbom-Herranen)

Kansainvälinen liikkuvuus

Professori Tapio Puolimatkalle myönnettiin liikkuvuusrahoitus kolmen kuukauden tutkimusvierailua varten Notre Damen yliopistoon ja Calvin Collegeen Yhdysvaltioihin. Tutkijatohtori Eija Sevon teki kolmen kuukauden vierailun Manchesterin yliopistoon.

Opiskelijat

	Perustutkinto- opiskelijat	Jatko- opiskelijat	Tutkintoa täydentävät opiskelijat	Opiskelijat yhteensä	Erilliset kasvatustieteelliset opinnot
Erityispedagogiikka	364	23	9	396	101 *
Kasvatustiede ja aikuiskasvatustiede	311	56	3	370	13 **
Varhaiskasvatustiede	290	12	2	323	
Kasvatustiede, opetushallinto ja oppilaitosjohtaminen	34			34	***
Kasvatustieteiden laitos yhteensä	999	91	14	1123	114

*Erityisopettajien opinnot; **Opettajan pedagogiset opinnot, ***Tarkempi erittely sivulla 17.

Tutkinnot

	Kandidaatti	Maisteri	Lisensiaatti	Tohtori
Erityispedagogiikka	47	44		
Kasvatustiede ja aikuiskasvatustiede	34	31		
Varhaiskasvatustiede	37	26		
Kasvatustiede, opetushallinto ja oppilaitosjohtaminen		9		
Kasvatustieteiden laitos yhteensä	118	110	1	5
Erilliset erityisopettajan opinnot				68
Erilliset erityisopettajan opinnot (TÄKK)				37
Erilliset erityisopettajan opinnot (C-I)				19
Erilliset aikuiskouluttajan pedagogiset opinnot				40
Rehtorin kelpoisuusopinnot				60

“ Hain lukemaan
varhaiskasvatusta, koska pidän
lapsista ja tulen heidän kanssaan
hyvin toimeen. Minua houkutti iso
ja suosittu yliopisto, jossa varhais-
kasvatusta voi lukea maisteriksi
asti toisin kuin monessa muussa
yliopistossa. ”

~Jatta, varhaiskasvatus

Rehtori-instituutti

Vakinaistamisen vuosi 2011

Rehtori-instituutin 12. toimintavuosi käynnistyi menestyksekkäästi kahdella väitöksellä. Tapio Lahtero käsitteli yhte-näiskoulun johtamiskulttuuria ja Seppo Pulkkinen valmentajataustan merkitystä rehtorin työssä.

Perusopinnoissa aloitti 16. ryhmä ja aineopinnoissa kuudes ryhmä. Master's Degree Programme in Educational Leadership -maisteriohjelmassa käynnistyi neljäs vuosikurssi ja virtuaalisessa Master of Educational Management and Leadership -ohjelmassa toinen ryhmä.

Erillisiä kehittämishankkeita olivat kuntien opetus- ja sivistyshallinnon edustajille järjestetyt koulutukset. Instituutti käynnisti Opetushallituksen rahoittamana (OSAAVA-ohjelma) rehtorin työhön valmentavan rekrytointikoulutuksen sekä Keski-Suomen maakunta-, kunta- ja koulutason sivistys- ja opetustoimen johtamisen pitkäkestoisen koulutus- ja kehittämishankkeen. Siihen

osallistuvat kaikkien Keski-Suomen kuntien sivistys- ja opetusjohtajat, rehtorit, vara- ja apulaisrehtorit sekä koulujen johtoryhmät.

“**Rehtori-instituutti on ollut suomalaisessa koulutusjärjestelmässä aikaansa edellä ja tehnyt uraa uurtavaa työtä maamme koululaitoksen menestymisen hyväksi. Ainoana yliopistollisena opetustoimen johtamista antavana yksikkönä se profiloit Jyväskylän yliopiston koulutuksen ja oppimisen painoalaa. Vakinaistaminen on tunnustus myös sille, että Rehtori-instituutti on yliopistomme aktiivisimpia toimijoita koulutusvientihankkeissa.**”

~Aino Sallinen 21.12.2011

Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama tutkimusohjelma kuntien yleissivistävän koulutuksen opetustoimen johtamisen tilasta ja muutoksista Suomessa jatkui edelleen. Samalla tutkimusohjelman kansainvälinen toiminta vahvistui merkittävästi.

Rehtori-instituutti on toiminut mm. seuraavissa kansallisissa verkostoissa: Keski-Suomen lukiohanke, Jyväskylän yliopiston opetus- ja sivistyshallinnon ja tutkimuksen työryhmä, sekä lukuisissa kansainvälisissä verkostoissa.

Syksyllä 2011 päätettiin Rehtori-instituutin vakinaistamisesta 1.1.2012 alkaen. ■

Opiskelijat

Maisteriohjelma	34
Perusopinnot (kelpoisuuskoulutus), kaksi ryhmää	112
Aineopinnot	24
Jatko-opinnot, kaksi ryhmää	24
MEd-ohjelma	19
Kehittämishankkeet	676
Yhteensä	884

Vuonna 2011 Rehtorin kelpoisuuskoulutuksen suoritti 60 opiskelijaa. Vuoden 2011 loppuun mennessä rehtorin kelpoisuuskoulutuksen suorittaneita oli kaikkiaan 732.

■ Opettajankoulutuslaitos

- Luokanopettajakoulutus
- Aineenopettajakoulutus
- Opinto-ohjaajakoulutus
- Viittomakielinen luokanopettajakoulutus

Opetusta ja koulutusta kehitetään tutkimusperustaisesti

Opettajankoulutuksen tavoitteena on kouluttaa omaa työtään ja työyhteisöjään tutkivalla otteella kehittäviä opettajia. Myös laitoksen oma henkilökunta toteuttaa tätä toimintamallia. Tiina Nikkolan ja Päivi Hökän väitöstutkimukset antavat erinomaisen pohjan laitoksen toiminnan ja koulutuksen edelleen kehittämiseksi. Laitoksen henkilökunta toimii aktiivisesti Interaktiivinen opetus ja oppiminen -kehittämishankkeessa sekä tutkijoina että opettajina. Laitoksella suunniteltiin ja toteutettiin tutkimusperustainen opetuskokeilu, PedArt -opintokokonaisuus, jossa interaktiivisuus on sekä oppimisen kohde että menetelmä.

Tutkimuksen kehittäminen kohti kansallisesti ja kansainvälisesti vahvaa tutkimusprofiilia

Tutkimuksen kansainvälisessä auditoinnissa laitoksen tutkimustoiminta sai tunnustusta tutkimuksen tavoitteellisesta kehittämisestä, painopistealueiden keskittämisestä sekä vahvasta yhteydestä opetuksen käytäntöjen ja oppimisympäristöjen arkeen. Laitoksen johto on tukenut lukuvuoden aikana henkilökunnan tutkimusmahdollisuuksia työsuunnitelmien, tutkimustehtäviin nimitysten ja tutkijankoulutuspaikkojen kautta.

Toimintavuoden aikana laitoksen henkilökunta haki aktiivisesti sekä kotimaista että ulkomaista rahoitusta. Hakukohteita olivat Suomen Akatemia, sekä kansainväliset tahot kuten ERC (European Research Council), Comenius-haut ja EU FP7 SSH hakuun teemalla Education systems in the 21st century.

Laitoksen tutkijat ja opettajat ovat aktiivisesti osallistuneet kansainvälisiin konferensseihin ja opettajavaihtoihin. Konferensseihin osallistumisia (vuonna 2011) oli 50, opetusvierailuja 19 ja tutkijavierailuja 7. Opiskelijavaihdossa oli 19 luokanopettajaopiskelijaa.

Opettajankoulutuslaitoksen talous oli vakaa ja toiminnassa onnistuttiin ennakoimaan tulevaisuuden haasteita. Täydentävän rahoituksen hankkeet:

Suomen Akatemia:

- Evidenssiiperusteiset opetusjaksot, prof. Jouni Viiri, 1.1.2010–31.12.2013

Euroopan Sosiaalirahasto:

- Aikuisten ohjaamisen kehittäminen (ERKKERI), prof. Marjatta Lairio, 1.9.2008–31.3.2012
- Tutkinto valmiiksi ja töihin (TUVAKO), prof. Marjatta Lairio, 1.1.2011–31.10.2012
- Ohjaus- ja työelämätaitojen kehittäminen korkea-asteella (OHTY), prof. Marjatta Lairio 1.7.2008–31.12.2011

EU:n FP7 ohjelma

- S-TEAM (Science teaching advanced methods), prof. Jouni Viiri, 2010–2012

Henkilöstömuutoksin vakautta ja jähnyväisiä

Laitoksen henkilöstörakenne uudistui rekrytoinnein ja pysyvät työsuhteet toivat vakautta toimintaan. Kielikasvatuksen professorina aloitti Mirja Tarnanen 1.8.2011.

Professori Eira Korpinen ja liikunnan didaktiikan lehtori Vesa Keskinen siirtyivät eläkkeelle tehtyään monipuolisen ja vaikuttavan työuran opettajankoulutuksessa ja sen kehittämisessä.

Opettajankoulutus kansainvälistyy

Laitos on osallistunut aktiivisesti koulutusviennin edistämiseen, mistä rehtori Sallinen myönsi tunnustuksen sopimusneuvotteluissa. Tammikuussa 2011 laitos aloitti yhdessä EduCluster Finland Oy:n kanssa opettajien täydennyskoulutusohjelman (Certificate of Professional Development Programme in Education) Abu Dhabin emiirikunnassa. Koulutusohjelman laajuus on 60 opintopistettä kolmen lukukauden aikana vuosina 2011–2012. Koulutukseen valittiin 20 emiraattiopettajaa kahdelta EPA (Educational Partnership Programme 2010–2015) ohjelman koululta. Opettajat suorittavat opintonsa on-the-job tyyppisesti työn ohella.

Opetusohjelmaan kuuluva ensimmäinen Study visit Jyväskylään toteutui elokuussa 2011. Vierailun teemana olivat suomalaisen koulutusjärjestelmän peruseriaatteet ja erityispiirteet. Tiedekunnan puolelta ohjelman toteutusta on koordinoanut Pasi Ikonen.

Laitoksen opetushenkilökunta on osallistunut opetukseen mm. videoluentojen kautta. Käytännön toteutuksessa apuna ovat olleet molemmilla emiraattikouluilla tutoreina ja mentoreina toimineet suomalaisopettajat.

Opettajankoulutuslaitos avaa ovia kouluihin uudella otteella

OKL jalkautuu -tempauksessa opettajaopiskelijat toteuttivat eri oppiaineita integroivia työpajoja, jotka rakentuvat osallistavan oppimisen ajatukselle. Tavoitteena oli syventää OKL:n ja oppilaitosten yhteistyötä ja kehittää molempien toimintaa hyödyttävän yhteistyön malleja. Yhteistyö oli näkyvää yrittäjyyskasvatuksen opinnoissa, jota edistettiin yhteistyössä Humanistisen ammattikorkeakoulun kanssa Yrittäjyyskasvatuksen ehjä polku-hankkeessa. Lisäksi eurooppalaista yrittäjyyskasvatusta osana opettajankoulutusta arvioivassa raportissa (Mapping of teacher's preparation for entrepreneurship education).

Jyväskylän yliopiston opettajankoulutuslaitoksen yrittäjyyskasvatusopinnot nostettiin näkyvästi esiin. Lisäksi toteutettiin useita koulutuksen tutkimusperustaisia kehittämiss-hankkeita, joista esimerkkinä luokan- ja aineenopettajaopiskelijoiden yhteistyöhanke. Hankkeen tavoitteena oli edistää tieto- ja viestintäteknologian käyttöä osana luokan-opettajan jokapäiväistä työtä.

Yhteisöllisyyden edistämiseksi toiminnan rakenteita kehitettiin. Tiistaisin aikavälillä klo 8–14 kontaktiopetusta ei järjestetty. Tämä on mahdollistanut aikaisempaa paremmin henkilökunnan tutkimukseen keskittymisen.

Opiskelijat

Perustutkinto-opiskelijoita	663
Jatko-opiskelijoita	52
Yhteensä	715

Tutkinnot

KK-tutkinnot	95
KM-tutkinnot	86
KT-tutkinnot	5

Sivuainekoulutus

Yliopiston suurin sivuainekouluttaja

Kasvatustieteiden tiedekunta antaa Jyväskylän yliopiston tiedekunnista eniten sivuainekoulutusta muiden tiedekuntien opiskelijoille. Vuonna 2011 sivuaineopiskelijat suorittivat 20 575 opintopistettä, joka on 28 prosenttia koko yliopiston sivuainekoulutuksesta.

Opettajan pätevyksiä ja kasvatustieteellistä osaamista

Kasvatustieteiden tiedekunnassa voi opiskella sivuaineopintoina perus- ja aineopinnot kaikissa tiedekunnan pääaineissa. Aikuiskasvatustieteessä, erityispedagogiikassa ja kasvatustieteessä sivuaineoikeutta voi hakea syventäviin opintoihin asti. Myös varhaiskasvatustieteen syventävät opinnot ollaan avaamassa sivuaineopiskelijoille.

Aineenopettajan pätevyyden antavat pedagogiset opinnot suorittaa vuosittain noin 250 opiskelijaa. Tiedekunnassa voi opiskella sivuaineena myös rehtorin kelpoisuuden tuottavan opetustoimen hallinto ja johtaminen -perusopintokokonaisuuden.

Opiskelijoiden kansainvälistymistä tukevasta Multicultural Study Programme in Education -opintokokonaisuudesta on myös sivuaineopiskelijoilla mahdollisuus poimia opintoihinsa mielenkiintoisia opintojaksoja.

Sivuainekoulutuksen lisäksi kasvatustieteiden tiedekunnassa järjestetään erillisinä opintoina erityisopettajan ja opinto-ohjaajan opintoja sekä opetustoimen hallinto ja johtaminen perus- ja aineopintoja.

“ Sivuaineita valitsemalla
voi pätevöityä yhtä aikaa sekä
luokanopettajaksi että aineen-
opettajaksi. Itselläni on sivuaineena
OKL:n esi- ja alkuopetuksen
perusopinnot. ”

~Sakke, luokanopettajakoulutus

Opettajankoulutus

Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksen opettajankoulutus käsittää kasvatustieteen kandidaatin ja maisterin tutkintoon johtavan luokanopettajien aikuiskoulutuksen sekä erilliset erityisopettajan opinnot. Opettajankoulutuksessa oli vuoden 2011 aikana noin 90 perustutkinto-opiskelijaa, 20 erillisiä opintoja suorittavaa ja runsaat 20 jatko-opiskelijaa. Luokanopettajien aikuiskoulutuksesta valmistui 34 kasvatustieteen maisterin ja 17 kandidaatin tutkintoa. Jatkoopinnoista valmistui yksi kasvatustieteen tohtori. Erilliset erityisopettajan opinnot suoritti 20 opiskelijaa.

Yksikön opettajankouluttajat osallistuivat aktiivisesti kotimaisiin konferensseihin (mm. Kasvatustieteen päivät, CLIL – konferenssiin). Vuonna 2011 Luokanopettajien aikuiskoulutus isännöi eurooppalaisille opettajille suunnattua Comenius-projektia Action Methods Improving Motivation and Quality in the Learning Situations. Koulutuksiin osallistui yli 30 opettajaa eri puolilta Eurooppaa. Luokanopettajien aikuiskoulutus vastaanottaa korealaisia vaihto-

opiskelijoita vuosina 2011–2013 osana kansainvälistä KE-Lege -projektia. Heillä on mahdollisuus suorittaa noin 10 opintopisteen laajuiset opinnot luokanopettajien aikuiskoulutuksen opetussuunnitelmasta.

Täydennyskoulutus

Opetus- ja kasvatustieteen täydennyskoulutus palveli erityisesti Keski-Pohjanmaan maakuntaa, mutta kursseja järjestettiin runsaasti myös Vaasassa ja Seinäjoella. Tärkein koulutuksen rahoittaja oli Opetushallitus. Koulutukset olivat pääasiassa viiden opintopisteen laajuisia yliopistollisia täydennyskoulutuksia opetus- ja kasvatustieteen henkilöstölle. Lisäksi järjestettiin useita lyhyempikestoisia koulutuskokonaisuuksia sekä pitkäkestoista (25 op) maksupalvelukoulutusta ja tilauspalveluun perustuvaa koulutusta alueen toimijoille.

Luokanopettajien aikuiskoulutus on koordinoitunut Opetushallituksen oppimisympäristöjen kehittämishankkeita vuodesta 2008 alkaen

mallintaen pitkäkestoista (2v) opettajien täydennyskoulutusprosessia. Täydennyskoulutukseen on osallistunut yhteensä 40 perusopetuksen opettajaa sekä 12 rehtoria. Tämä prosessi jatkuu osana nelivuotista RHYM Shok -hanketta, jossa Hämeenlinnan, Tampereen ja Kokkolan kaupungit ovat ostaneet Luokanopettajien

aikuiskoulutukselta heille räätälöidyn pitkäkestoisen oppimisympäristöjen kehittämiseen liittyvän täydennyskoulutuksen sekä koulutuksen mallintamiseen ja vaikuttamiseen liittyvän tutkimuksen. ■

Normaalikoulu kehittää ohjattua harjoittelua

Pedagogisten opintojen ohjattuja harjoitteluja suorittavat Normaalikoulussa luokanopettaja-, aineenopettaja-erityisopettaja- ja opinto-ohjaajaopiskelijat sekä kansainväliset vaihto-opiskelijat.

Jyväskylän yliopiston opettajankoulutuksen opetussuunnitelma on integroitu kokonaisuus, jossa ohjattu harjoittelu on opettajaksi opiskelun tärkeä osa. Ohjattu harjoittelu tukee opiskelijan kasvua opetustyötä tutkivaksi ja kehittäväksi asiantuntijaksi. Opettaja-opiskelijoille ja ohjaaville opettajille vuosittain tehdyn palautekyselyn perusteella kehitetään pedagogisten opintojen ja ohjattujen harjoitteluiden opetussuunnitelmaa ja käytänteitä.

Normaalikoulun yhtenä tehtävänä on pedagoginen tutkimus-, kokeilu- ja kehittämistyö. Vuonna 2011 opettajankoulutuksen kehittämiskohteita ovat olleet tieto- ja viestintäteknikan käyttövalmiudet

opetuksessa, tehostettua ja erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden opetus sekä maahanmuuttajaopetus.

Normaalikoulu toimii tutkimuskenttänä yliopiston opiskelijoiden opinnäytetöissä, ja koulumme opettajat tutkivat sekä toimivat tutkimusyhteistyössä yliopiston eri laitosten tutkijoiden kanssa. Yhteistyössä opettajakoulutuslaitoksen, kasvatustieteiden laitoksen ja liikuntatieteiden laitoksen kanssa julkaistiin Jyväskylän normaalikoulun julkaisusarjassa artikkeliteos *Educating Teachers in the PISA Paradise: Perspectives on Teacher Education at a Finnish University*.

Normaalikoulun kehittämishankkeet, kuten tieto- ja viestintäteknikan opetuskäytön kehittäminen, tiedeopetus, yrittäjyyskasvatus ja kansainvälisyys, on integroitu ohjattuihin harjoitteluihin. Normaalikoulussa on lisätty tieto- ja viestintäteknikan avulla opettajaopiskelijoiden pedagogista TVT-osaamista, kehitetty verkkovälitteisen ohjauksen käytänteitä mm. eNorssi-verkoston kautta ja luotu uusia oppimisympäristöjä koulun arkeen.

Normaalikoulun opettajat ovat osallistuneet hyvin aktiivisesti eNorssi-verkoston kautta toteutettuihin 3–8 opintopisteen laajuisiin ohjaajakoulutuksiin. ■

Oppilaat/opiskelijat

Alakoulu	386
Yläkoulu	310
Lukio	309
<hr/>	
Yhteensä	1005

Henkilöstö

Rehtorit ja opettajat	88
Tukihenkilöstö	11
<hr/>	
Yhteensä	99

Ohjatun harjoittelun opintopisteet

Aineenopettajaharjoittelu	3927
Luokanopettajaharjoittelu	1573
Erityisopettajaharjoittelu	183
Opinto-ohjaajaharjoittelu	4
<hr/>	
Yhteensä	5687

“ Alumnitarina: Olkaa ylpeitä hienosta ammatistanne!”

~Valtionvarainministeri Jutta Urpilainen ”

Valtionvarainministeri Jutta Urpilainen, opiskelitte Jyväskylässä luokanopettajaksi 1990- luvulla. Miten olette voinut hyödyntää koulutustanne poliittisella urallanne?

Opettajat ovat oppimisen asiantuntijoita. Tämä auttaa työssä, jossa koko ajan on omaksuttava paljon uutta asiaa. Opettajana oppii myös hahmottelemaan kokonaisuuksia. Opettajan on oltava myös altis vuorovaikutukselle, ja hallittava ryhmädynamiikkaa. Näistä kaikista on ministerin ja puoluejohtajan työssä korvaamaton apu.

Mitkä teidän mielestänne ovat jyväskyläläisen opettajakoulutuksen vahvuudet tai koulutuksen ominaispiirre?

Jyväskyläläisen opettajakoulutuksen pitkä historia on suuri vahvuus, joka näkyy koulutuksen syvyydessä ja laajuudessa.

Miten yhteiskunnan muutostrendit tulevat vaikuttamaan oppimiseen ja koulutukseen?

Kaksi suurta oppimiseen liittyvää trendiä ovat kansainvälistyminen ja yksilöarvojen korostuminen. Siihen kuuluu myös suvaitsevaisuus.

Lasten yksilöllisten kykyjen ja tarpeiden ottaminen huomioon on taas ehdoton edellytys onnistuneelle oppimisympäristölle. Tämä on korostunut entisestään viime aikoina myös opettajien työssä. Opettajien onkin parhaat mahdolliset olosuhteet ja resurssit lasten yksilöllisten vahvuuksien tunnistamiseen ja vahvistamiseen.

Millaisia terveisiä lähettäisitte tuleville opettajille?

Olkaa ylpeitä hienosta ammatistanne!

“ Alumnitarina:
Opetusalan koulutus antoi minulle taidon
kuunnella ja kyvyn asettaa tavoitteita. ”

~Opetushallituksen pääjohtaja Aulis Pitkälä

Opetushallituksen pääjohtaja Aulis Pitkälä, millainen mielestänne oli Jyväskylän yliopisto ja kasvatustieteiden tiedekunta opiskelupaikkana?

Vuonna 1974 pääsin opiskelemaan suomen kieltä ja historiaa Jyväskylän yliopistoon. Halusin kuitenkin mahdollisimman nopeasti työelämään ja hakeuduin opinto-ohjaajan erillisiin opintoihin Jyväskylän yliopiston kasvatustieteelliseen tiedekuntaan v. 1979–80. Opiskelusta minulla on erittäin mieleiset muistot: olimme ryhmänä toisiamme tukevia ja arvostavia. Kaikkein antoisinta oli kuitenkin prosessi, jolla opettajan profession omaavista luotiin ohjauksen ammattilaisia. Toimin 1980-luvun puolivälissä Jyväskylän yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnassa myös päätoimisena tunti-opettajana.

Kuvaisitteko työtehtäviänne, joiden kautta olette edenneet nykyiseen asemaanne?

Opinto-ohjaajakoulutuksen jälkeen sain opinto-ohjaajan viran Uudessakaupungissa. Tämän jälkeen olen toiminut opetuspäällikkönä, koulutoimen johtajana, peruskoulutoimen johtajana, sivistystoimen johtajana ja apulaiskaupungin johtajana eri puolilla maatamme. Opetushallituksen pääjohtajaksi minut valittiin kuluvan vuoden alusta viiden vuoden määräajaksi.

Miten opinto-ohjaajakoulutus vaikutti urakehitykseenne ja elämänsuunnitteluunne?

Opinto-ohjaajakoulutus antoi mielestäni erittäin hyvän pohjan koulutusjärjestelmän tuntemiseen – asia josta on hyötyä vielä tänäkin päivänä. Ehkä kaikkein suurin anti esimiestehtävien näkökulmasta on ollut ohjausalan koulutuksen antama taito kuunnella, pyrkimys ylläpitää vuorovaikutusta, halu asettaa toisen ihmisen asemaan ja kyky asettaa tavoitteita. Opinto-ohjaajakoulutuksesta on ollut hyötyä myös omia uranvalintaratkaisuja tehtäessä.

Ainejärjestöt opiskelijoiden asialla

Kasvatustieteiden tiedekunnan opiskelijat ovat innokkaita järjestötoimijoita - tiedekunnan ainejärjestöt Pedago, Abakus, Emile ja Varkaat huolehtivatkin aktiivisesti yhdessä kasvatustieteiden opiskelijoiden eduista vuonna 2011. Erityisesti opiskelijoita puhuttivat muun muassa sisäilma-ongelmat. Opetuksen siirtämiseksi pois terveydelle haitallisista tiloista tehtiinkin paljon töitä hyvällä menestyksellä. Juuri koulutus- ja sosiaalipoliittisten asioiden ajaminen kuuluukin luokanopettajaopiskelijoiden ainejärjestö Pedago ry:n tärkeimpiin tehtäviin.

Pedago tarjosi vuonna 2011 luokanopettajaopiskelijoille opiskelun vastapainoksi paljon erilaisia mahdollisuuksia harrastaa liikuntaa ja kulttuuria actionkerhojen, viikoittaisen sähly-vuoron ja kulttuurikäyntien muodossa - vauhdikkaita opiskelijabileitä ja monia muita tapahtumia tietenkään unohtamatta. Pedago ry on toiminut jo vuodesta 1965 eli vuoden 2011 syksyllä railakkaita vuosijuhlia vietettiin kunnioitettavaan 46 vuoden ikään ehtineen aktiivisen ainejärjestön kunniaksi. ■

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO KASVATUSTIETEIDEN TIEDEKUNTA

PL 35, 40014 JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
puh. (014) 260 1211

www.jyu.fi/edu